

Gamalt frå Lenvik

Missionen angående

Bispen Peder Krogh var ute i hardt ver i 1725. I skriv av 25. mai 1726 frå København skriv Chr. Reitzner i Missionskollegiet eit memorandum om kyrkjene i Senja. Han refererer til korrespondanser med Stiftsskrivaren i Trondheim, Mikkel Hoviid og med prosten Henry Junghans om melder at det blir klaga over biskopen. Mikkel Hviid har klaga til bispen over «Senien Gjelds Kirkers slette Tilstand». Men han har ikkje fått anna enn det muntlege svar at «de Kirker ikke stode under Stiftsskriverens Inspektion, saadan han: Hviid, for sin Sikkerheds skyld trengte paa svar, skrev Biskopen hannem endeliger den 1. maj 1725 et Brev til hvor læses disse ord: For Seniens gjelds te sine Kirker udi stand, og i saa ve nogen Bekymring; hvilket visse-ligen er ikke rett eller forsvarligt, og formaadte mig til udi mit svar av 20. april 1726 til Hviid at bruge disse Ord, at sligt kunde i sin Tiid komme på hans ansvar, og at han paa en eller anden louvlig Maade tagende sit Embede og dets Pligt i Agt, fik at bøde Biskopen til at set-Kirker gjøres ikke behof at de hafald gjøre hvad han burde». (Missionskollegiet pk. 37.)

Vi veit ikkje om bispen gjorde det han burde, men fleire av kyrkjene blir skildra som mest til nedfalls. Og vi får vite at Kyrkjene i

Senja, såleis og Lenvik står direkte under bispen i Trondheim med inntekter og utgifter og er statsrekskapen uvedkommande. Det blir ikkje levert reknskapar i denne tida.

Men i 1743 er det blitt ei nyordning, og det tyder nå helst på at bispen ikkje har gjort det han burde, for nå er kyrkjene i Lenvik sokn ikkje lenger bispestolseigedom. Bispen Krogh er død og ettermannen hans Dr. Eilert Hagerup er også død.

Pusse opp? Følg **TON i TON** *det nye system* *for farvesetting*

Overdådig illustrert brosjyre i 10 farver gir Dem ypperlig veiledning i farvevalg.

Brosjyren, all informasjon, utstyr og malingen får De hos oss.

ton i ton med

FENOM

den toneangivende maling
LANDETS MEST BRUKTE

Finnsnes

Samvirkelag

I 1743 skriv borgermesteren i Trondhjem, Hans Hagerup eit spørsmålsbrev til prestane i «Nordlandene» om «Missionens og Kirkens Tilstand». Soknepresten i Lenvik, hr. Johan Arnt Meyer svarer: «Missionen angaaende».

1. I Lenvigs og Hillesøe Menigheder er ingen Missionarius, men Presten her til kaldet er for sær Aarsage skyld anbefallet paa promotion af Sl. Biscop Doct. Eilert Hagerup inspektion over Missions-skolemesteren.

2. Over disse tvende sogne er ikkun een Skolemester for finnene ved Navn Anders Olsson, antagen af Sl. Biskopen og af ham accordert 20 RD. aarlig, samme har nu tient henved 3 aar.

3. Klokkere eller andre er her ingen antagne, som er tilsagt nogen løn av Missions Cassa.

4. Missions Skolehuuse er her ingen, thi finnerne i Malangen og Reizens fiorder, boer saa nær hinanden, at finnebørnene letteligen kan forsamles uden Skolehuuse.

5. Om nogen Huusholderske findes ved skolen, og hvad hun nyder til Aarlig løn (Herpaa intet Svar da intet skolehus.

6. Til finnebørnene i disse Sogne, har ingensinde noget været givent».

Vi noterer oss at finn og «finnebørn» konsekvent blir skrivne med liten forbokstav. Det eldste skolehuset vi veit om i Troms var eit finneskolehus. Det stod i Øvre Skaarvik (nå Seljeskogen i Salangen). Men her har vi fått namnet på den første læraren vi veit om i Lenvik, altså Anders Olsen.

Om kyrkjene i Lenvik heiter det i

same skrivet: «Kirkene angaaende». De tvende smaa Kirker jeg betjener, er (1) Lændvigs Kirke, som er en liden Træ-Kirke og bliver vedligeholdet af Bønderne, samme er i god Stand. (2) Hillesøe Kirke ude ved Havet er en smuk Træ-Kirke, som iligemaade er i god stand og vedligeholdes af Bønderne. Begge har et fattig Inventarium. Og som disse 2 Kirker ere paalagde Bønderne at bygge og vedligeholde og Missionens Cassen derved ikke graves til deres Bygning eller Reparation, hvortil de andre Quæstiones hen sigter, bliver om dem intet videre at melde.

Lændvigs Præstegaard d. 22. Decemb. 1743.

Johan Arnt Meyer.

Vi ser at medan soknepresten ikkje ofrar stor bokstav på finnane, akter han seg vel på å skrive «Træ-Kirke» med bindestrek, slik at ordet «Kirke» alltid får stor bokstav.

Vi skjønar at regjeringa har gripe inn og tatt kyrkjene frå bispen og latt bøndene ta over vedlikeholdet og at det går bra. Men Lenvik prestegjeld blir nå rekna til dei kald som vart inspiserte av Missionskollegiet, altså misjonskall. Såleis finn vi i 1780 i Etterretning om Missionskaldene i Nordland og Finnmarken at Lenvig er med. Innkomne er det året sette frå 150 til høgst 200 Rdl. Der er 41 finnefamilier som blir undervist av klokkeren i Lenvik. Han har 6 Rdl. i løn i året for dette. Om hovudkyrkja eig bøndene (Hillesøy). Det heiter elles: «Almuen er for den største del udarmet og fattig. Prestegaarden er meget god til Korn og Høeavling.» Dette er i 1786.

OLAV LØKSE.